Obsah

Předmluva k 7. vydání V
O autorech VII
Autoři jednotlivých kapitol XI
Seznam použitých zkratek XXXI

A. Základy veřejného a soukromého práva 1
Kapitola I. Základy právní teorie 3
1. Právo a společenské normativní systémy 3
2. Právo a stát 5
   2.1 Právní stát 6
3. Systém práva 9
   3.1 Právo hmotné a právo procesní 9
4. Prameny práva 10
   4.1 Normativní právní akty 11
   4.2 Prameny práva EU 12
   4.3 Normativní smlouvy 13
   4.4 Nálezy Ústavního soudu 13
5. Tvorba práva 14
   5.1 Průběh legislativního procesu při tvorbě zákonů 14
   5.2 Publikace pramenů práva 16
6. Právní normy 17
   6.1 Základní členění – právní normy kogentní a dispozitivní 17
   6.2 Struktura právní normy 18
   6.3 Další členění právních norem 19
   6.4 Působnost právních norem 20
      6.4.1 Prostorová působnost právních norem 20
      6.4.2 Časová působnost právních norem 21
7. Realizace práva a právní vztahy 21
   7.1 Předpoklady a prvky právních vztahů 22
   7.2 Právní skutečnosti 23
   7.3 Individuální právní akty 24
   7.4 Právní jednání 24
   7.5 Protiprávní jednání 25
   7.6 Čas jako objektivní právní skutečnost 25
8. Subjekty právních vztahů 26
   8.1 Fyzické osoby 26

8.1.1 Zastupování fyzických osob....27
8.2 Právnické osoby....29
8.2.1 Zastupování právnických osob....29
8.3 Stát....30
9. Objekty právních vztahů....31

Kapitola II. Základy práva Evropské unie....33
1. ES jako právní předchůdce EU, vznik Unie....33
1.1 Lisabonská smlouva a změna ES na EU....34
2. Základní cíle Evropské unie....35
2.1 Občanství EU....36
3. Prameny práva EU....37
3.1 Primární prameny práva EU....37
3.2 Sekundární prameny práva EU (čl. 288 SFEU)....38
3.2.1 Nařízení....39
3.2.2 Směrnice....39
3.2.3 Rozhodnutí....41
3.2.4 Doporučení a stanoviska....41
3.2.5 Publikace pramenů sekundárního práva....42
3.3 Obecné právní zásady....42
3.3.1 Aplikace obecných zásad práva....42
3.4 Vnější (mezinárodní) smlouvy (čl. 218 SFEU)....43
3.4.1 Rozdílnost evropského práva a mezinárodního práva veřejného....44
3.5 Soft Law....45
3.6 Soudní rozhodnutí (judikatura) soudů EU (case law)....45
3.7 Prameny práva EU v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (čl. 28–31 SEU)....46
4. Provádění práva EU a systém soudní kontroly....47
4.1 Hmotná aplikace práva EU....49
4.2 Autentický výklad práva EU před jeho správnou aplikací....49
5. Poměr práva EU k vnitrostátnímu právu....50
5.1 Právo EU a zásada subsidiarity (čl. 5 SEU)....51
6. Právo EU a ochrana lidských práv....52
6.1 Listina základních práv a svobod EU....53
7. Orgány EU....54
7.1 Evropský parlament (čl. 223, 234 SFEU)....55
7.2 Rada EU (čl. 237–243 SFEU)....57
7.2.1 Rozhodování Rady....58
7.2.2 Organizace činnosti Rady....58
7.3 Evropská rada (čl. 235, 236 SFEU)....59
7.4 Evropská komise (čl. 244–250 SFEU)....60

7.4.1 EC jako výkonný orgán Unie 61
7.4.2 EC jako strážce smluv Unie 61
7.4.3 Organizační struktura EC 62
7.4.4 Rozhodování EC 62
7.5 Soudy EU 63
7.5.1 Soudní dvůr EU – SDEU (čl. 251–253 SFEU) 63
7.5.2 Složení SDEU 64
7.5.3 Tribunál (čl. 254–256 SFEU) 64
7.6 Účetní dvůr (čl. 285–287 SFEU) 65
7.7 Evropská centrální banka (čl. 282–284 SFEU) 66
7.8 Hospodářský a sociální výbor (čl. 301–304 SFEU) 67

Kapitola III. Základy ústavního práva 69
1. Pojem a předmět úpravy 69
2. Ústavní právo, pojem a funkce ústavy 69
2.1 Ústava České republiky a mezinárodní smlouvy 70
3. Prameny ústavního práva 71
3.1 Ústava České republiky 72
4. Územní členění ČR (čl. 11 Úst) 72
5. Základy politického systému ČR (čl. 5 Úst) 74
5.1 Základy demokracie – politické strany 74
5.2 Systém politických stran 75
6. Soustava nejvyšších státních orgánů 75
6.1 Moc zákonodárná (čl. 15–53 Úst) 75
6.2 Moc výkonná – prezident republiky a vláda (čl. 54–79 Úst) 76
6.3 Moc soudní (čl. 81–96 Úst) 78
6.3.1 Nezávislost soudů, soustava (čl. 82 Úst) 78
6.3.2 Nejvyšší soud ČR (čl. 92 Úst) 79
6.3.3 Nejvyšší správní soud ČR (čl. 87 Úst) 80
6.4 Ústavní soud ČR (čl. 83–89 Úst) 80
6.4.1 Kontrola veřejné moci Ústavním soudem 81
6.4.2 Složení a pravomoci Ústavního soudu 82
7. Základní lidská práva a svobody 83
7.1 Obsah a zásady úpravy Listiny 84
7.2 Základní lidská práva (čl. 5–16 LSP) 84
7.3 Politická práva (čl. 17–23 LPS) 85
7.4 Práva národnostních a etnických menšin (čl. 24, 25 LPS) 86
7.5 Hospodářská, sociální a kulturní práva (čl. 26–35 LPS) 86
7.6 Soudní ochrana lidských práv (čl. 36–40 LPS) 87
8. Státní občanství – nabývání a pozbývání (čl. 12 Úst) 88

Obsah

Kapitola IV. Veřejná správa a správní právo 91
1. Správní právo a jeho systém 91
1.1 Veřejná správa 93
2. Prameny správního práva 95
2.1 Ústava a ústavní zákony 95
2.2 Mezinárodní smlouvy 95
2.3 Prameny unijního práva 96
2.4 Zákony 96
2.5 Podzákonné právní akty 96
2.6 Statutární a autonomní normativní předpisy 97
2.7 Další prameny 97
3. Organizace veřejné správy 98
3.1 Státní správa 98
3.2 Organizace státní správy 99
3.2.1 Ústřední orgány státní správy 99
3.2.2 Územní orgány státní správy 101
3.3 Veřejná samospráva 102
3.3.1 Obecní zřízení 102
3.3.2 Vyšší samosprávní celky 104
3.3.3 Zájmové korporace 105
3.3.4 Ostatní subjekty veřejné správy 105
4. Správní právo procesní 105
4.1 Působnost správního řádu (§ 1 SpŘ) 105
4.2 Základní zásady činnosti správních orgánů při řízení (§ 2–8 SpŘ) 107
4.3 Subjekty správního řízení 107
4.3.1 Správní orgány (§ 10–11 SpŘ) 107
4.3.2 Účastníci řízení a osoby zúčastněné (§ 27–28 SpŘ) 108
4.4 Některé obecné procesní instituty 109
4.4.1 Podání (§ 37 SpŘ) 109
4.4.2 Doručování (§ 19–21 SpŘ) 110
4.4.3 Lhůty (§ 39–40 SpŘ) 110
4.5 Řízení v prvním stupni 111
4.5.1 Zahájení řízení (§ 44–47 SpŘ) 111
4.5.2 Průběh řízení 112
4.5.3 Správní rozhodnutí (§ 67–69 SpŘ) 112
4.6 Prostředky k přezkoumání správních rozhodnutí 115
4.6.1 Řádné opravné prostředky (§ 81–89 SpŘ) 115
4.6.2 Obnova řízení (§ 100–102 SpŘ) 117
4.6.3 Přezkumné řízení (§ 94–99 SpŘ) 118
4.7 Výkon rozhodnutí (§ 103 a násl. SpŘ) 119
4.7.1 Způsoby provedení exekuce 119

4.8 Vyjádření, osvědčení a sdělení (§ 154–158 SpŘ) 120
4.9 Veřejnoprávní smlouvy a opatření obecné povahy 120
5. Správní právo trestní 122
5.1 Předmět úpravy 122
5.2 Přestupky 122
5.2.1 Rozsah působnosti zákona o odpovědnosti za přestupky (§ 2–4 PřesZ) 122
5.2.2 Pojem přestupku (§ 5 PřesZ) 123
5.2.3 Okolnosti vylučující protiprávnost a zánik odpovědnosti za přestupek (§ 24–29 PřesZ) 124
5.2.4 Skutková podstata přestupku 126
5.2.5 Subjektivní stránka přestupku (§ 15 PřesZ) 127
5.3 Správní tresty a ochranná opatření 128
5.3.1 Správní tresty (§ 45–50 PřesZ) 128
5.3.2 Ochranná opatření (§ 51–54 PřesZ) 130
5.4 Řízení o přestupcích (§ 60 a násl. PřesZ) 131
5.5 Správní disciplinární delikty 134
5.6 Pořádkové správní delikty (§ 62 SpŘ) 135

Kapitola V. Vybrané otázky trestního práva hmotného 137
1. Pojem, předmět a prameny trestního práva 138
1.1 Funkce trestního práva 139
1.2 Zásady trestního práva hmotného 139
1.2.1 Zásada subsidiarity trestní represe (§ 12 odst. 2 TrZ) 140
1.2.2 Zásada zákonnosti (§ 12 odst. 1 TrZ) 140
1.2.3 Zásada humanismu 141
1.2.4 Zásada individuální trestní odpovědnosti za trestný čin 141
1.2.5 Zásada odpovědnosti za zavinění 141
1.3 Prameny trestního práva hmotného 141
1.4 Výklad trestněprávních norem 143
1.5 Pravidla působnosti trestního zákoníku 144
1.5.1 Časová, místní, osobní a věcná působnost (§ 2 odst. 1 TrZ) 144
1.6 Vydávání pachatelů a jeho přípustnost 144
2. Skutková podstata trestného činu 145
2.1 Význam skutkové podstaty v praxi 145
2.2 Dělení skutkových podstat 146
3. Trestný čin 146
3.1 Obligatorní znaky trestného činu 146
3.2 Formální pojetí trestného činu a pojem subsidiarity trestní represe 147
3.3 Třídění trestných činů 148
3.3.1 Základní třídění dle závažnosti 148

3.3.2 Další způsoby třídění trestných činů 148
3.3.3 Trestné činy hromadné, trvající a pokračování v trestném činu ..149
4. Objekt trestného činu 149
4.1 Dělení objektu trestného činu 149
4.2 Objekt trestného činu a předmět útoku 150
5. Objektivní stránka trestného činu 150
5.1 Jednání 150
5.2 Následek 151
5.3 Příčinný vztah 152
6. Subjekt trestného činu 153
6.1 Pojem pachatele trestného činu (§ 113 TrZ) 153
6.2 Nepřímý pachatel (§ 22 odst. 2 TrZ) 154
6.3 Věk 154
6.4 Příčetnost (§ 26 TrZ) 155
6.4.1 Trestná činnost spáchaná pod vlivem návykových látek 156
6.5 Zmenšená příčetnost (§ 27 TrZ) 156
7. Subjektivní stránka trestného činu 157
7.1 Zavinění (§ 15–16 TrZ) 157
7.2 Okolnosti zahrnuté v zavinění 158
7.3 Problematika dokazování zavinění 158
7.3.1 Úmysl (dolus) 158
7.3.2 Nedbalost (culpa) 159
7.4 Vyjádření zavinění ve skutkové podstatě 161
8. Omyl v trestním právu (§ 18–19 TrZ) 161
9. Okolnosti vylučující protiprávnost 162
9.1 Důsledky vybočení z mezí okolností vylučujících protiprávnost 163
9.2 Krajní nouze (§ 28 TrZ) 163
9.3 Nutná obrana (§ 29 TrZ) 163
9.4 Svolení poškozeného (§ 30 TrZ) 164
9.5 Přípustné riziko (§ 31 TrZ) 164
9.6 Oprávněné použití zbraně (§ 32 TrZ) 164
9.7 Výkon práv a povinností 165
10. Vývojová stadia trestného činu 165
10.1 Příprava k trestnému činu (§ 20 TrZ) 166
10.2 Pokus trestného činu (§ 21 TrZ) 166
10.3 Zánik trestnosti přípravy a pokusu 167
10.4 Trestání přípravy a pokusu 167
11. Trestná součinnost (§ 22–24 TrZ) 167
11.1 Spolupachatelství 168
11.2 Účastenství 169
11.2.1 Zánik trestní odpovědnosti účastníka 170

11.2.2 Trestnost účastenství 170
12. Souběh trestných činů 170
12.1 Pojem skutku 171
12.2 Druhy souběhu 171
13. Zánik trestní odpovědnosti pachatele 171
13.1 Účinná lítost (§ 33 TrZ) 172
13.2 Promlčení trestní odpovědnosti (§ 11 TrŘ) 172
13.2.1 Pravidla běhu promlčecí doby 173
14. Trestněprávní sankce 173
14.1 Obecné zásady ukládání trestních sankcí (§ 37–38 TrZ) 173
14.2 Pojem a účel trestu 174
14.3 Pravidla pro ukládání trestů 174
14.4 Ukládání trestu při souběhu trestných činů (§ 43 TrZ) 176
14.5 Upuštění od potrestání (§ 46 TrZ) 176
14.6 Zánik výkonu trestu (§ 94 TrZ) 177
14.7 Zahlazení odsouzení (§ 105 TrZ)) 177
15. Systém a druhy trestů 178
15.1 Dělení trestů 179
15.2 Trest odnětí svobody (§ 55 TrZ) 179
15.2.1 Výjimečný trest odnětí svobody (§ 54 TrZ) 180
15.2.2 Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody (§ 81 TrZ) 180
15.2.3 Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem (§ 84 TrZ) 181
15.3 Trest domácího vězení (§ 60 TrZ) 181
15.4 Obecně prospěšné práce (§ 62 TrZ) 182
15.5 Propadnutí majetku (§ 66 TrZ) 183
15.6 Peněžitý trest (§ 67 TrZ) 183
15.7 Propadnutí věci (§ 70 TrZ) 184
15.8 Propadnutí náhradní hodnoty (§ 71 TrZ) 184
15.9 Zákaz činnosti (§ 73–74 TrZ) 184
15.10 Další druhy trestů (§ 74–80 TrZ) 185
16. Ochranná opatření 185
16.1 Ochranné léčení (§ 99 TrZ) 186
16.2 Zabezpečovací detence (§ 100 TrZ) 186
17. Trestní odpovědnost právnických osob 187
17.1 Důvody zavedení trestní odpovědnosti a hlavní znaky právní úpravy 187
17.2 Místní a časová působnost zákona 188
17.3 Právnické osoby vyňaté z působnosti zákona (§ 6 TOPO) 188
17.4 Trestné činy, za něž mohou být právnické osoby odpovědné 189
17.5 Teorie přičitatelnosti odpovědnosti (§ 7–9 TOPO) 189

17.6 Přechod trestní odpovědnosti korporace na právní nástupce (§ 10 TOPO) 190
17.7 Sankce pro právnické osoby a jejich ukládání 191
17.8 Druhy trestů (§ 15 TOPO) 191
17.8.1 Zrušení právnické osoby (§ 16 TOPO) 192
17.8.2 Zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži (§ 21 TOPO) 192
17.8.3 Zákaz přijímání dotací a subvencí (§ 22 TOPO) 193
17.8.4 Uveřejnění rozsudku (§ 23 TOPO) 193
17.9 Druhy ochranných opatření 193
17.9.1 Zabrání věci (§ 26 TOPO) 193
17.9.2 Zabrání části majetku (§ 26a TOPO) 194
18. Trestní odpovědnost mladistvých 194
18.1 Trestněprávní úprava odpovědnosti mládeže 195
18.2 Vztah požadavku rozumové a mravní vyspělosti a příčetnosti 196
18.3 Hmotněprávní zásady trestněprávní odpovědnosti (§ 3 ZSM) 197
18.4 Právní následky provinění 197
18.4.1 Výchovná opatření (§ 15–20 ZSM) 197
18.4.2 Ochranná opatření (§ 21–23 ZSM) 199
18.4.3 Trestní opatření (§ 24–35 ZSM) 200
18.5 Zánik trestní odpovědnosti mladistvých (§ 7–8 ZSM) 202
18.6 Upuštění od uložení trestního opatření mladistvému (§ 11 ZSM) 202
19. Kybernetická trestná činnost 203
19.1 Mezinárodní úprava kyberkriminality 205
19.2 Trestné činy proti utajování, integritě a dostupnosti počítačových dat a systémů 206
19.2.1 Neoprávněný přístup 206
19.2.2 Neoprávněné zachycení informací 207
19.2.3 Zásah do dat a zásah do systému 207
19.2.4 Zneužití zařízení 208
19.3 Trestné činy související s počítači 208
19.3.1 Padělání související s počítači 208
19.3.2 Podvod související s počítači 209
19.4 Trestné činy související s obsahem 210
19.4.1 Dětská pornografie 211
19.4.2 Rasistické a xenofobní materiály 211
19.5 Trestné činy související s porušováním autorských práv a práv souvisejících (§ 268 TrZ) 211

Kapitola VI. Základy právní úpravy trestního řízení 215
1. Základní zásady trestního řízení (§ 2 TrŘ) 215

1.1 Zásada stíhání jen ze zákonných důvodů 215
1.2 Zásada materiální pravdy 216
1.3 Zásada presumpce neviny 216
1.4 Zásada oficiality 216
1.5 Zásada legality 217
1.6 Zásada rychlosti řízení 217
1.7 Zásada přiměřenosti 217
1.8 Zásada vyhledávací 217
1.9 Zásada volného hodnocení důkazů 218
1.10 Zásada spolupráce se zájmovými sdruženími 218
1.11 Zásada obžalovací 218
1.12 Zásada veřejnosti 218
1.13 Zásada bezprostřednosti 219
1.14 Zásada ústnosti 219
1.15 Zásada zajištění práva na obhajobu 219
1.16 Zásada zajištění práv poškozeného 220
2. Subjekty a strany trestního řízení 220
2.1 Soud 220
2.1.1 Samosoudce, senát, přísedící 221
2.2 Státní zástupce 221
2.3 Policejní orgán 222
2.4 Osoba, proti níž se trestní řízení vede 223
2.4.1 Práva obviněného (§ 33 TrŘ) 223
2.5 Poškozený (§ 43 TrŘ) 223
2.5.1 Práva poškozeného (§ 44 a násl. TrŘ) 224
2.6 Zúčastněná osoba (§ 42 TrŘ) 225
2.6.1 Práva zúčastněné osoby 225
2.7 Další osoby zúčastněné na řízení 225
2.7.1 Svědek (§ 97 TrŘ) 225
2.7.2 Znalec a tlumočník (§ 28 TrŘ) 225
2.7.3 Obhájce (§ 35 a násl. TrŘ) 226
2.7.4 Probační a mediační služba 226
2.7.5 Orgán sociálně-právní ochrany dětí 227
3. Stadia trestního řízení 227
3.1 Přípravné řízení (§ 157–179 TrŘ) 227
3.1.1 Zkrácené přípravné řízení (§ 179a TrŘ) 228
3.2 Předběžné projednání obžaloby (§ 186–195 TrŘ) 229
3.3 Hlavní líčení (§ 196 a násl. TrŘ) 229
3.4 Opravné řízení (§ 253 TrŘ) 230
3.5 Vykonávací řízení (§ 315 a násl. TrŘ) 230
4. Procesní úkony (§ 53 a násl. TrŘ) 230

5. Zajištění pro účely trestního řízení 232
5.1 Zajištění osob (§ 67 a násl. TrŘ) 232
5.2 Nástroje pro zajištění věcí důležitých pro trestní řízení (§ 79 a násl. TrŘ) 235
6. Dokazování (§ 207 a násl. TrŘ) 237
6.1 Důkazní prostředky (§ 97a TrŘ) 239
6.2 Zvláštní způsoby dokazování (§ 104a TrŘ) 241
7. Rozhodnutí 242
7.1 Rozsudek (§ 120 TrŘ) 243
7.2 Usnesení (§ 134 TrŘ) 243
7.3 Trestní příkaz (§ 314e TrŘ)) 244
7.4 Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí (§ 139 TrŘ) 244
8. Opravné prostředky 244
8.1 Odvolání (§ 245 TrŘ) 245
8.2 Stížnost (§ 141 a násl. TrŘ) 245
8.3 Odpor (§ 314g TrŘ) 246
8.4 Dovolání (§ 265a TrŘ) 246
8.5 Stížnost pro porušení zákona (§ 236 TrŘ) 247
8.6 Obnova řízení (§ 277 TrŘ) 247
9. Zvláštní způsoby řízení 247
9.1 Řízení proti mladistvému (§ 291 TrŘ) 248
9.2 Řízení proti uprchlému (§ 302 TrŘ) 248
9.3 Řízení o podmíněném zastavení trestního stíhání (§ 307 TrŘ) 249
9.4 Řízení o narovnání (§ 309 TrŘ) 249
9.5 Řízení před samosoudcem (§ 314a TrŘ) 250
9.6 Řízení o schválení dohody o vině a trestu (§ 314o TrŘ) 250

Kapitola VII. Právo a bezpečnost státu 253
1. Zajištění bezpečnosti jako funkce státu a svobody občanů 253
1.1 Pojem „mimořádného“ ústavního stavu 253
1.2 Řádné právní prostředky ochrany státu a demokratické společnosti 254
2. Bezpečnostní rada státu 255
2.1 Dřívější orgány státu pro brannou a bezpečnostní politiku 255
2.2 Současná úprava 255
3. Ústavní zákon o bezpečnosti ČR a ústavní pořádek ČR 256
3.1 Základní ústavní povinnost státu 256
4. Mimořádné stavy a důvody pro jejich vyhlášení 257
4.1 Branná povinnost 258
4.2 Nouzový stav 258
4.3 Stav ohrožení státu 259
4.4 Zkrácené jednání o návrzích zákonů 259

4.4 Legislativní nouze 260
4.5 Prodloužení volebního období 261
4.6 Rozhodování Senátu při rozpuštění Poslanecké sněmovny 261
5. Význam ústavního zákona o bezpečnosti České republiky 261
5.1 Zákonné provedení některých ustanovení ústavního zákona o bezpečnosti ČR 262
6. Bezpečnost ČR v kontextu mezinárodních závazků 263
6.1 Nové znění čl. 39 odst. 3 Úst 264
6.2 Severoatlantická smlouva a mezinárodní smluvní závazky ČR 264
7. Subjekty zajišťující bezpečnost České republiky 264
7.1 Ústavní orgány 264
7.2 Bezpečnostní rada státu 265
8. Zákon o krizovém řízení 266
8.1 Krizové řízení ve veřejné správě 267
8.1.1 Krizové řízení a plánování 267
8.1.2 Orgány krizového řízení 268

Kapitola VIII. Vybrané otázky občanského práva 271
1. Pojem a prameny občanského práva 271
2. Občanské právo a soukromoprávní vztahy 272
2.1 Základní zásady občanského práva (§ 1–14 ObčZ) 273
2.2 Fyzické osoby jako subjekty občanského práva (§ 23 a násl. ObčZ) 275
2.2.1 Pojem fyzické osoby 275
2.2.2 Ochrana osobnosti člověka (§ 81–114 ObčZ) 277
A. Právo na život a zdraví 277
B. Ochrana lidské důstojnosti 278
C. Právo žít v příznivém životním prostředí 279
D. Ochrana vážnosti a cti 279
E. Právo na soukromí 280
F. Ochrana projevů osobní povahy 281
2.3 Právnické osoby (§ 118 a násl. ObčZ) 281
2.3.1 Právnické osoby v občanském zákoníku 282
2.3.2 Vznik a znaky právnické osoby 284
2.3.3 Organizační struktura a zastupování právnické osoby 285
2.3.4 Zrušení a zánik právnické osoby 286
2.3.5 Členění právnických osob soukromého práva (§ 210 a násl. ObčZ) 287
2.3.6 Spotřebitel a podnikatel (§ 419 a násl. ObčZ) 288
2.4 Obecné otázky občanskoprávních vztahů 288
2.4.1 Občanskoprávní jednání (§ 545 a násl. ObčZ) 289
2.4.2 Vady právních úkonů (§ 574 a násl. ObčZ) 292

2.4.3 Právní události (§ 600–608 ObčZ) 294
2.4.4 Protiprávní jednání a protiprávní stavy 295
2.4.5 Právní domněnky a fikce 295
3. Základy právní úpravy věcných práv 297
3.1 Věci a jejich dělení (§ 489 a násl. ObčZ) 297
3.1.1 Kategorie věcí dle občanského zákoníku 298
3.2 Vlastnické právo (§ 1011 a násl. ObčZ) 299
3.2.1 Nabývání vlastnictví 301
3.2.2 Zánik vlastnického práva 302
3.2.3 Hmotněprávní ochrana vlastnického práva 302
3.2.4 Procesněprávní ochrana vlastnického práva 303
3.3 Spoluvlastnictví (§ 1115 a násl. ObčZ) 304
3.3.1 Podílové spoluvlastnictví 305
3.3.2 Společné jmění manželů 307
3.3.3 Přídatné (akcesorické) spoluvlastnictví 308
3.3.4 Byty a nebytové prostory jako předmět vlastnického práva (bytové spoluvlastnictví) 309
3.3.5 Správa věcí ve spoluvlastnictví 311
3.4 Právo držby (§ 979 a násl. ObčZ) 312
3.5 Věcná práva k věci cizí (§ 1240 a násl. ObčZ) 313
3.5.1 Věcná břemena (§ 1257 a násl. ObčZ) 314
3.5.2 Právo stavby (§ 1240 a násl. ObčZ) 316
3.5.3 Zástavní právo (§ 1309 a násl. ObčZ) 318
3.5.4 Zadržovací právo (§ 1395 a násl. ObčZ) 320
4. Dědické právo 321
4.1 Předpoklady dědění 322
4.1.1 Smrt zůstavitele 322
4.1.2 Existence pozůstalosti 322
4.1.3 Způsobilý dědic 323
4.2 Dědický titul (§ 1476 ObčZ) 323
4.3 Závěť (§ 1494 a násl. ObčZ) 324
4.3.1 Přenechání pozůstalosti dědicům 324
4.3.2 Pořizovací způsobilost 325
4.3.3 Forma závěti (§ 1532 a násl. ObčZ) 326
4.3.4 Úlevy při pořizování závěti 326
4.3.5 Vedlejší doložky závěti (§ 1551 a násl. ObčZ) 328
4.3.6 Vykonavatel závěti (§ 1553 a násl. ObčZ) 328
4.3.7 Správce pozůstalosti 329
4.3.8 Zrušení závěti 330
4.3.9 Vydědění 330
4.4 Dědická smlouva (§ 1582 a násl. ObčZ) 331

4.4.1 Dědická smlouva uzavřená mezi manželi (§ 1592 a násl. ObčZ) 332
4.5 Odkaz (§ 1594 a násl. ObčZ) 332
4.6 Dědění ze zákona (§ 1633 a násl. ObčZ) 333
4.6.1 První třída dědiců (§ 1635 ObčZ) 333
4.6.2 Druhá třída dědiců (§ 1636 ObčZ) 334
4.6.3 Třetí třída dědiců (§ 1637 ObčZ) 334
4.6.4 Čtvrtá třída dědiců (§ 1638 ObčZ) 335
4.6.5 Pátá třída dědiců (§ 1639 ObčZ) 335
4.6.6 Šestá třída dědiců (§ 1640 ObčZ) 335
4.6.7 Neopominutelní dědicové (§ 1642 a násl. ObčZ) 335
4.7 Odmítnutí dědictví (§ 1458 ObčZ) 336
4.8 Vzdání se dědictví a zřeknutí se dědického práva (§ 1484 ObčZ) 337
4.9 Řízení o pozůstalosti (§ 98 a násl. ZŘS) 337
4.9.1 Notář jako soudní komisař 337
4.9.2 Pořízení soupisu pozůstalosti 338
4.9.3 Zastavení řízení 338
4.9.4 Jednání, vyrozumění o dědickém právu a o výhradě soupisu 339
4.9.5 Dohoda o výši dědických podílů a rozdělení pozůstalosti 339
4.9.6 Dodatečné projednání dědictví 339

Kapitola IX. Základy závazkového práva 341
1. Závazkové vztahy 341
1.1 Předsmluvní odpovědnost (§ 1728–1729 ObčZ) 342
1.2 Vznik smluv (§ 1731 a násl. ObčZ) 342
1.3 Forma smlouvy (§ 1756 a násl. ObčZ) 343
1.4 Účinky smlouvy (§ 1759 a násl. ObčZ) 343
1.5 Změna okolností (§ 1765 ObčZ) 344
1.6 Smlouva o smlouvě budoucí (§ 1785 a násl. ObčZ) 344
2. Obsah závazků 345
2.1 Smlouvy uzavírané adhezním způsobem (§ 1798 a násl. ObčZ) 345
2.2 Společné dluhy a pohledávky (§ 1868 a násl. ObčZ) 346
3. Změny v předmětu a obsahu závazků 347
3.1 Dohoda stran 347
3.2 Postoupení pohledávky a postoupení smlouvy (§ 1879 a násl. ObčZ) 347
3.3 Převzetí dluhu a přistoupení k dluhu (§ 1888 a násl. ObčZ) 348
3.4 Změny v obsahu závazků 348
3.4.1 Novace (§ 1902 ObčZ) 348
3.4.2 Narovnání (§ 1903 a násl. ObčZ) 349
4. Zajištění závazků 349
4.1 Zajištění dluhu (§ 2018 a násl. ObčZ) 350
4.1.1 Zástavní právo 350

4.1.2 Ručení 350
4.1.3 Finanční záruka 350
4.1.4 Zajišťovací převod práva 350
4.1.5 Dohoda o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů 351
4.2 Utvrzení dluhu (§ 2048 a násl. ObčZ) 351
4.2.1 Smluvní pokuta 351
4.2.2 Uznání dluhu 352
5. Zánik závazků 352
5.1 Splnění dluhu (§ 1908 a násl. ObčZ) 352
5.2 Poukázka – asignace (§ 1939 a násl. ObčZ) 354
5.3 Započtení (§ 1982 a násl. ObčZ) 355
5.4 Odstoupení od smlouvy (§ 2001 a násl. ObčZ) 355
5.5 Výpověď (§ 1998 a násl. ObčZ) 355
5.6 Dohoda (§ 1981 a násl. ObčZ) 356
5.7 Následná nemožnost plnění (§ 2006 a násl. ObčZ) 356
5.8 Uplynutí doby 357
5.9 Smrt dlužníka nebo věřitele (§ 2009 ObčZ) 357
5.10 Splynutí (§ 1993 a násl. ObčZ) 357
6. Vybrané smluvní typy dle občanského zákoníku 357
6.1 Kupní smlouva (§ 2079 a násl. ObčZ) 357
6.1.1 Pojem kupní smlouvy 358
A. Koupě movité věci 358
B. Rozlišení kupní smlouvy a smlouvy o dílo 358
6.1.2 Obsah kupní smlouvy 359
A. Podstatné obsahové náležitosti kupní smlouvy 359
B. Předmět koupě 359
6.1.3 Práva a povinnosti smluvních stran 360
6.1.4 Odevzdání věci 361
A. Místo a způsob odevzdání věci 361
B. Doba odevzdání věci (čas plnění) 362
6.1.5 Kupní cena 362
A. Doba a způsob zaplacení kupní ceny 362
6.1.6 Nabytí vlastnického práva k věcem movitým 363
6.1.7 Práva z vadného plnění 364
A. Vady právní a faktické 364
B. Podstatné a nepodstatné vady 365
C. Zjevné a skryté vady 365
D. Odstranitelné a neodstranitelné vady 365
E. Uplatnění nároků z vadného plnění 366
6.1.8 Vedlejší ujednání v kupní smlouvě 366
6.1.9 Koupě nemovité věci 369

A. Vztah stavby a pozemku 369
6.2 Darování (§ 2055 a násl. ObčZ) 370
6.2.1 Neplatnost darovací smlouvy 370
6.2.2 Forma darovací smlouvy 371
6.2.3 Nabytí vlastnického práva 371
6.2.4 Odvolání daru 372
6.3 Smlouva o dílo (§ 2586 a násl. ObčZ) 374
6.3.1 Podstatné náležitosti 374
6.3.2 Způsob provádění díla 374
6.3.3 Vlastnické právo k předmětu díla 376
6.3.4 Provedení díla 376
6.3.5 Cena za dílo 377
A. Pevná cena a způsob stanovení ceny 378
B. Cena podle rozpočtu 378
C. Cena určená odhadem 379
6.3.6 Vady díla 379
A. Faktické a právní vady 379
B. Zjevné a skryté vady 380
C. Vady podstatné a nepodstatné 380
6.3.7 Dílo s nehmotným výsledkem 381
6.4 Nájem (§ 2201 a násl. ObčZ) 382
6.4.1 Nájem bytu a domu (§ 2235 a násl. ObčZ) 382
6.4.2 Podnájem (§ 2215 a násl. ObčZ) 384
6.4.3 Pacht (§ 2332 a násl. ObčZ) 384
6.4.4 Zemědělský pacht (§ 2345 a násl. ObčZ) 385
7. Deliktní závazkové vztahy 385
7.1 Pojem odpovědnosti a zásady právní úpravy 385
7.2 Předcházení hrozícím škodám (§ 2900 a násl. ObčZ) 386
7.3 Odpovědnost za škodu způsobenou úmyslným porušením dobrých mravů (§ 2909 ObčZ) 386
7.4 Odpovědnost za škodu způsobenou porušením zákona (§ 2910 ObčZ) ..387
7.5 Odpovědnost za škodu způsobenou porušením smluvní povinnosti (§ 2913 a násl. ObčZ) 388
7.5.1 Předsmluvní odpovědnost 388
7.5.2 Odpovědnost za porušení smluvních ujednání 389
7.5.3 Vyloučení a omezení náhrady škody 389
7.5.4 Zproštění povinnosti k náhradě – liberační důvody 390
7.6 Zvláštní případy odpovědnosti za škodu (§ 2910 a násl. ObčZ) 390
7.7 Náhrada škody (§ 2951 a násl. ObčZ) 391
7.7.1 Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení (§ 2958 ObčZ) 392
7.7.2 Náhrada při poškození věci (§ 2969 ObčZ) 392

7.7.3 Náhrada při poranění zvířete (§ 2970 ObčZ) 392
7.7.4 Zadostiučinění (§ 2956 a násl. ObčZ) 393
7.8 Bezdůvodné obohacení (§ 2991 a násl. ObčZ) 393
7.9 Promlčecí lhůta u práva na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení 394
7.10 Vyloučení protiprávnosti (§ 2905 a násl. ObčZ) 394

Kapitola X. Soukromoprávní spory a jejich rozhodování soudy 397
1. Soudy 398
1.1 Pravomoc soudů (§ 7 OSŘ) 398
1.2 Příslušnost soudů (§ 8 a násl. OSŘ) 399
2. Zásady soudního řízení 399
2.1 Zásada práva na spravedlivý proces 400
2.2 Zásada dispoziční 400
2.3 Zásada rovnosti stran 400
2.4 Zásada volného hodnocení důkazů 401
2.5 Zásada ústnosti, přímosti, veřejnosti 401
2.6 Zásada projednací 401
2.7 Zásada koncentrace řízení 402
3. Řízení před soudem prvního stupně 402
3.1 Jednání účastníků před soudem, zastoupení (§ 22 a násl. OSŘ) 402
3.2 Žaloba (§ 95 a násl. OSŘ) 403
3.2.1 Obsah žaloby (návrhu na zahájení řízení) 404
3.2.2 Nakládání žalobce se žalobou 405
3.3 Úkony soudu před zahájením řízení (§ 103 a násl. OSŘ) 405
3.4 Předběžné opatření (§ 74 OSŘ) 406
3.5 Dokazování (§ 120 a násl. OSŘ) 407
3.5.1 Důkaz výpovědí (§ 126 a násl. OSŘ) 407
3.5.2 Důkaz listinou (§ 129 OSŘ) 408
3.5.3 Znalecký posudek (§ 127 OSŘ) 408
3.6 Průběh ústního jednání (§ 115 a násl. OSŘ) 408
3.7 Soudní rozhodnutí 409
3.7.1 Rozsudek (§ 152 a násl. OSŘ) 409
3.7.2 Právní moc a vykonatelnost rozsudku 410
3.7.3 Usnesení (§ 167 a násl. OSŘ) 411
3.7.4 Platební rozkaz (§ 172 a násl. OSŘ) 411
3.8 Zvláštní druhy řízení 411
4. Řízení před soudem druhého stupně 412
4.1 Opravné prostředky 412
4.2 Odvolání (§ 201 a násl. OSŘ) 413
4.2.1 Účinky odvolání 413

4.2.2 Formální náležitosti odvolání....413
4.3 Postup odvolacího soudu (§ 211 a násl. OSŘ)....414
4.4 Mimořádné opravné prostředky – obecné principy....414
4.4.1 Žaloba na obnovu řízení, žaloba pro zmatečnost (§ 228 a násl. OSŘ)....415
4.4.2 Obnova řízení....415
4.4.3 Žaloba pro zmatečnost....416
4.4.4 Postup soudu v případě obnovy řízení a žaloby pro zmatečnost...416
4.5 Dovolání (§ 236 a násl. OSŘ)....416
5. Exekuční řízení....417
5.1 Návrh na zahájení řízení o výkon rozhodnutí (§ 265 a násl. OSŘ)....419
5.2 Zastavení výkonu rozhodnutí (§ 268 a násl. OSŘ)....419
5.3 Způsoby výkonu rozhodnutí....419
5.3.1 Srážky ze mzdy (§ 276 a násl. OSŘ)....419
5.3.2 Výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky (§ 303 a násl. OSŘ).420
5.3.3 Výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí (§ 321 a násl. OSŘ)....420
5.3.4 Prodej movitých věcí....420
5.3.5 Prodej nemovitostí....421
5.3.6 Prodej závodu (§ 338f a násl. OSŘ)....421
5.4 Výkon rozhodnutí u nepeněžitých plnění (§ 339 a násl. OSŘ)....422

Kapitola XI. Základy individuálního a kolektivního pracovního práva....425
1. Pojem pracovního práva, postavení v systému práva, jeho funkce a prameny...425
1.1 Postavení pracovního práva v systému práva....426
1.2 Funkce pracovního práva....426
1.3 Prameny pracovního práva....427
1.3.1 Mezinárodní prameny....427
1.3.2 Evropská unie a prameny unijního práva....428
1.3.3 Vnitrostátní prameny pracovního práva....429
2. Pracovněprávní vztahy....430
2.1 Pojem a druhy pracovněprávních vztahů....430
2.2 Prvky pracovněprávních vztahů....430
2.2.1 Subjekty – smluvní strany (§ 6 a násl. ZPr)....431
2.2.2 Obsah....432
2.2.3 Objekt....432
2.3 Základní zásady pracovněprávních vztahů....432
2.3.1 Zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance....432
2.3.2 Uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky pro výkon práce....433
2.3.3 Spravedlivé odměňování zaměstnance....433

2.3.4 Řádný výkon práce zaměstnancem v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele....433
2.3.5 Rovné zacházení se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace....433
3. Pracovní poměr....433
3.1 Vznik pracovního poměru (§ 30 a násl. ZPr)....433
3.2 Pracovní smlouva (§ 34 a násl. ZPr)....434
3.2.1 Zkušební doba....435
3.2.2 Pracovní poměr na dobu určitou....436
3.2.3 Konkurenční doložka....437
3.3 Jmenování (§ 33 ZPr)....438
3.4 Změny pracovního poměru (§ 40 ZPr)....438
3.4.1 Změna subjektu....438
3.4.2 Změna objektu....439
3.4.3 Změna obsahu – práv a povinností smluvních stran (§ 41 a násl. ZPr)....439
A. Převedení na jinou práci....439
B. Změna místa výkonu práce....442
C. Dočasné přidělení....444
3.5 Skončení pracovního poměru (§ 48 a násl. ZPr)....445
3.5.1 Dohoda o rozvázání pracovního poměru (§ 49 ZPr)....445
3.5.2 Výpověď (§ 50 a násl. ZPr)....446
3.5.3 Ochranná doba (§ 53 ZPr)....448
3.5.4 Okamžité zrušení pracovního poměru (§ 55 a násl. ZPr)....449
3.5.5 Zrušení pracovního poměru ve zkušební době (§ 66 ZPr)....450
3.5.6 Uplatnění neplatnosti rozvázání pracovního poměru (§ 69 a násl. ZPr)....451
3.5.7 Odstupné (§ 67 a násl. ZPr)....453
3.6 Potvrzení o zaměstnání a pracovní posudek (§ 314 ZPr)....454
4. Pracovní doba a doba odpočinku....454
4.1 Pracovní doba a její délka (§ 78 a násl. ZPr)....454
4.1.1 Pracovní režimy....455
4.1.2 Rozvržení pracovní doby....456
4.1.3 Pružné rozvržení pracovní doby....457
4.1.4 Konto pracovní doby....457
4.1.5 Práce přesčas....458
4.1.6 Noční práce....458
4.1.7 Pracovní pohotovost....459
4.1.8 Evidence pracovní doby....459
4.2 Doba odpočinku (§ 90 a násl. ZPr)....460
4.2.1 Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka....460
4.2.2 Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami....460

4.2.3 Dny pracovního klidu 461
A. Nepřetržitý odpočinek v týdnu 461
B. Svátky 461
4.3 Dovolená (§ 211 a násl. ZPr) 461
4.3.1 Dovolená za kalendářní rok a její poměrná část 462
4.3.2 Dodatková dovolená 464
4.3.3 Čerpání dovolené 465
4.3.4 Krácení dovolené 466
5. Odměňování zaměstnanců 466
5.1 Právní úprava odměňování v zákoníku práce (§ 109 a násl. ZPr) 466
6. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci 468
6.1 Povinnosti zaměstnavatele v oblasti prevence (§ 103 a násl. ZPr) 468
6.2 Osobní ochranné pracovní prostředky (§ 104 ZPr) 468
6.3 Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání (§ 105 ZPr) 469
6.4 Práva a povinnosti zaměstnanců (§ 106 ZPr) 470
7. Péče o zaměstnance 471
7.1 Pracovní podmínky zaměstnanců (§ 224 ZPr) 471
7.2 Fond kulturních a sociálních potřeb (§ 225 ZPr) 471
7.3 Úschova svršků (§ 226 ZPr) 472
7.4 Péče o odborný rozvoj zaměstnanců (§ 230 ZPr) 472
7.4.1 Zvyšování kvalifikace 472
7.5 Stravování zaměstnanců (§ 236 ZPr) 473
8. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr 474
8.1 Dohoda o provedení práce (§ 75 ZPr) 474
8.2 Dohoda o pracovní činnosti (§ 76 ZPr) 475
9. Odpovědnost za škodu a náhrada majetkové a nemajetkové újmy 477
9.1 Odpovědnost zaměstnance za škodu a její druhy (§ 250 a násl. ZPr) 477
9.1.1 Obecná odpovědnost – povinnost nahradit škodu (§ 250 ZPr) 477
9.1.2 Nesplnění povinnosti k odvrácení škody (§ 251 ZPr) 478
9.1.3 Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat (§ 252 ZPr) 479
9.1.4 Ztráta svěřených věcí (§ 255 a násl. ZPr) 480
9.1.5 Rozsah náhrady škody (§ 257 a násl. ZPr) 481
9.2 Odpovědnost zaměstnavatele za škodu, její druhy a náhrada majetkové a nemajetkové újmy (§ 265 a násl. ZPr) 482
9.2.1 Obecná odpovědnost – povinnost nahradit škodu (§ 265 ZPr) 482
9.2.2 Odpovědnost při odvracení škody (§ 266 ZPr) 483
9.2.3 Odpovědnost za škodu na odložených věcech (§ 267 ZPr) 484
9.2.4 Odpovědnost za škodu a nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání (§ 269 a násl. ZPr) 484

A. Zproštění odpovědnosti zaměstnavatele....485
B. Druhy náhrad....486
10. Kolektivní pracovní právo....487
10.1 Kolektivní pracovněprávní vztahy a prameny jejich úpravy....487
10.2 Subjekty kolektivních pracovněprávních vztahů....487
10.2.1 Odborové organizace....487
10.2.2 Rada zaměstnanců a zástupce pro oblast BOZP (§ 281 a násl. ZPr)....488
10.2.3 Zaměstnanci (§ 286, 287 ZPr)....489
10.2.4 Zaměstnavatelé....489
10.2.5 Stát....489
10.2.6 Evropská rada zaměstnanců....489
10.3 Kolektivní smlouva a její druhy (§ 7 a násl. KolVyj)....490
10.3.1 Obsah kolektivní smlouvy....490
10.3.2 Platnost, účinnost a závaznost kolektivní smlouvy....490
10.4 Proces kolektivního vyjednávání (§ 8 KolVyj)....491
10.5 Kolektivní pracovní spory (§ 10 KolVyj)....491
10.5.1 Spor o uzavření kolektivní smlouvy....492
10.5.2 Stávka a výluka (§ 16 a násl. KolVyj)....492
10.5.3 Spor o plnění závazků z kolektivní smlouvy....493

B. Právo v podnikání....495
Kapitola I. Prameny a vývoj právní úpravy podnikání....497
1. Význam právní úpravy podnikání....497
2. Historický vývoj koncepce právní úpravy podnikání....497
3. Pojetí právní úpravy podnikání v evropských zemích....498
4. Vliv práva EU na rozvoj obchodního práva....498
5. Podnikání a podnikatelé (§ 420 a násl. ObčZ)....499
5.1 Povinnosti a odpovědnost podnikatelů....500
5.1.1 Povinnosti podnikatelů v oblasti registrace podnikání....501
5.1.2 Povinnosti podnikatelů v oblasti účetnictví a evidence majetku....501

Kapitola II. Širší rámec právní úpravy podnikání....505
1. Součásti právní úpravy podnikání....505
1.1 Veřejnoprávní úprava právních vztahů v podnikání....505
1.2 Soukromoprávní úprava právních vztahů v podnikání....507
2. Podnikatel....508
2.1 Prokura a opatrovnictví (§ 450 a násl. ObčZ)....508
3. Obchodní firma a sídlo podnikatele (§ 423 a násl. ObčZ)....509

Kapitola III. Základy živnostenského podnikání....511

1. Pojem živnosti a činnosti vyloučené ze živnostenského podnikání (§ 2 ŽivZ) 511
2. Zajištění státní správy živnostenského podnikání 513
2.1 Živnostenský rejstřík (§ 60 ŽivZ) 514
3. Rozdělení živností 514
3.1 Živnosti ohlašovací (§ 19 a násl. ŽivZ) 514
3.2 Živnosti koncesované (§ 26 ŽivZ) 516
4. Provozování živnosti 517
5. Podmínky pro provozování živnosti 518
5.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti (§ 5 a násl. ŽivZ) 518
5.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti (§ 7 ŽivZ) 519
6. Druhy živností podle předmětu činnosti (§ 19 a násl. ŽivZ) 520
7. Vznik živnostenského oprávnění (§ 45 a násl. ŽivZ) 521
8. Zánik živnostenského oprávnění (§ 57 a násl. ŽivZ) 523
9. Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce (§ 11 ŽivZ) 524
9.1 Povinnosti podnikatele při provozování živnosti (§ 31 ŽivZ) 525
9.1.1 Provozovny (§ 17, 18 ŽivZ) 526
10. Živnostenská kontrola a správní delikty (§ 60a–60d ŽivZ) 527
10.1 Pokuty (§ 61–64 ŽivZ) 528

Kapitola IV. Základy práva hospodářské soutěže 531
1. Pojem hospodářské soutěže a význam její právní regulace 531
2. Evropská dimenze úpravy hospodářské soutěže 532
2.1 Soutěžní právo EU 532
3. České právo hospodářské soutěže 533
3.1 Prameny práva hospodářské soutěže 534
4. Ochrana hospodářské soutěže před omezováním (kartelové právo) 534
4.1 Dohody narušující soutěž (§ 3 a násl. OHS) 535
4.2 Zakázané kartely (§ 3 OHS) 536
4.3 Dohody o převodu nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví 537
4.4 Kartely povolené zákonem (§ 4 OHS) 538
4.5 Blokové výjimky ze zákazu dohod 539
4.6 Uplatňování významné tržní síly 539
4.7 Dominantní postavení a jeho zneužívání (§ 10, 11 OHS) 540
4.8 Spojování soutěžitelů (§ 12 a násl. OHS) 542
4.8.1 Druhy spojení 542
4.8.2 Spojení soutěžitelů podléhající povolení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže 543
4.8.3 Řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (§ 21 a násl. OHS) 543

4.9 Náhrada škody způsobené protisoutěžním jednáním podniků 544
5. Nekalá soutěž 545
5.1 Úprava nekalé soutěže v právu EU 545
5.2 Znaky nekalé soutěže (§ 2976 a násl. ObčZ) 546
5.2.1 Dílčí skutkové podstaty nekalé soutěže 546
5.3 Soudní ochrana proti nekalé soutěži (§ 2988–2990 ObčZ) 549
5.3.1 Nárok na zdržení se nekalosoutěžního jednání 549
5.3.2 Nárok na odstranění nekalosoutěžního jednání 549
5.3.3 Nárok na přiznání přiměřeného zadostiučinění. 550
5.3.4 Nárok na náhradu škody 550
5.3.5 Nárok na vydání bezdůvodného obohacení. 551
5.4 Veřejnoprávní prostředky ochrany 551
5.4.1 Zákon o regulaci reklamy 552
5.4.2 Zákon o ochraně spotřebitele 552
5.4.3 Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání 553
5.4.4 Tiskový zákon 553
5.4.5 Trestní zákoník 553
5.5 Mimosoudní prostředky ochrany proti nekalé soutěži 554
5.5.1 Svépomoc (§ 14 ObčZ) 555
5.5.2 Nutná obrana (§ 2905 ObčZ) 555
5.5.3 Dohoda mezi soutěžiteli 556
5.6 Samoregulační mechanismy 556

Kapitola V. Obchodní rejstřík 559
1. Obchodní rejstřík – pojem, funkce, význam, základy právní úpravy 559
2. Zásady právní úpravy (§ 2 a násl. VeřRej) 560
3. Subjekty zapisované do obchodního rejstříku (§ 42 VeřRej) 560
4. Řízení o zápisu do obchodního rejstříku (§ 75 a násl. VeřRej) 561
4.1 Náležitosti návrhu 561
4.2 Údaje zapisované do obchodního rejstříku 563
4.3 Účinky zápisu do obchodního rejstříku 563
5. Sbírka listin (§ 66 a násl. VeřRej) 564

Kapitola VI. Obchodní závazkové vztahy 565
1. K významu obchodních závazkových vztahů 565
2. Charakteristika a specifika obchodních závazků 565
3. Předsmluvní vztahy a ochrana důvěrných informací 566
4. Zvláštní způsoby uzavírání obchodních smluv (§ 1771 a násl. ObčZ) 566
5. Vybrané typy obchodních závazků ze smluv 567
5.1 Koupě závodu (§ 2175 a násl. ObčZ) 567
5.1.1 Obsah smlouvy o koupi závodu (§ 2175 a násl. ObčZ) 568

5.1.2 Kupní cena 569
5.1.3 Práva z pracovněprávních vztahů 570
5.2 Smlouva o úvěru (§ 2397 a násl. ObčZ) 570
5.2.1 Druhy úvěrů 571
5.2.2 Zásady úvěrování 572
5.2.3 Předmět úvěru 573
5.2.4 Úroky z úvěru 574
5.2.5 Poskytnutí úvěru 574
5.2.6 Splacení úvěru 575
5.2.7 Předčasné splacení úvěru 576
5.2.8 Odstoupení od smlouvy o úvěru a „zesplatnění“ úvěru 577
5.3 Příkaz (§ 2430 a násl. ObčZ) 577
5.3.1 Práva a povinnosti stran 578
5.3.2 Zánik smluvního vztahu 579
5.4 Smlouva o zprostředkování (§ 2445 a násl. ObčZ) 580
5.4.1 Povinnosti smluvních stran 580
5.4.2 Odměna zprostředkovateli (provize) 581
5.4.3 Zánik závazkového vztahu 582
5.5 Komise, komisionářská smlouva (§ 2455 a násl. ObčZ) 582
5.5.1 Práva a povinnosti stran 583
5.5.2 Ručení komisionáře 584
5.5.3 Odměna komisionáře 584
5.5.4 Skončení smlouvy 585
5.5.5 Komise v obchodu s cennými papíry 585
5.6 Smlouva o obchodním zastoupení (§ 2484 a násl. ObčZ) 586
5.6.1 Povinnosti smluvních stran 587
5.6.2 Osoba obchodního zástupce 588
5.6.3 Odměna obchodního zástupce 588
5.6.4 Trvání a zánik zastoupení 589
5.7 Smlouva o tiché společnosti (§ 2747 a násl. ObčZ) 589
5.7.1 Podstatné náležitosti smlouvy 590
5.7.2 Podíl na zisku a ztrátě 591
5.7.3 Práva tichého společníka 591
5.7.4 Zánik tiché společnosti a vrácení vkladu tichému společníkovi ..592

Kapitola VII. Právní ochrana spotřebitele – vybrané otázky 595
1. Evropský základ právní ochrany spotřebitele 595
1.1 Evropský program pro spotřebitele 596
2. Národní právo na ochranu spotřebitele 597
2.1 Veřejnoprávní ochrana spotřebitele – pojem a prameny 598
2.2 Úprava zákona o ochraně spotřebitele 599

2.2.1 Některé základní pojmy spotřebitelského práva (§ 2 OchSpotř) .599
2.3 Dozor v oblasti ochrany spotřebitele (§ 23 OchSpotř).....599
2.3.1 Dozorové pravomoci České obchodní inspekce 601
3. Soukromoprávní ochrana spotřebitele 601
3.1 Spotřebitelské smlouvy (§ 419 ObčZ) 601
3.1.1 Obsah spotřebitelských smluv (§ 1810 a násl. ObčZ) 602
3.2 Nekalé obchodní praktiky a zákaz nepřiměřených ujednání (§ 4 OchSpotř).....602
3.2.1 Klamavá konání (§ 5 OchSpotř) 603
3.2.2 Klamavá opomenutí (§ 5a OchSpotř) 604
3.2.3 Agresivní obchodní praktika (§ 5b OchSpotř) 605
3.2.4 Zákaz nepřiměřených ujednání (§ 1813 ObčZ) 606
3.2.5 Obchodní podmínky a doložky ke smlouvám 606
3.3 Smlouvy uzavírané distančním způsobem – distanční smlouvy (§ 1820 a násl. ObčZ).....607
3.3.1 Informační povinnost dodavatele.....608
3.3.2 Odstoupení od smlouvy uzavírané distančním způsobem (§ 1820 ObčZ).....608
3.3.3 Neobjednané plnění 609
3.3.4 Výjimky ze smluv uzavíraných distančním způsobem.....609
3.4 Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory (§ 1828 a násl. ObčZ) 610
3.4.1 Výjimky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory 610
3.4.2 Odstoupení od smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory 611
3.5 Dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby (§ 1852 a násl. ObčZ).....611
3.6 Cestovní smlouva (§ 852a ObčZ) 612
3.6.1 Zvýšení ceny a informace pro zákazníka.....613
3.6.2 Změny ze strany zákazníka (spotřebitele) a ze strany cestovní kanceláře 614
3.6.3 Reklamace zájezdu.....615
3.7 Smlouva o spotřebitelském úvěru (§ 104 a násl. SpotřÚ).....616
3.7.1 Pojem spotřebitelského úvěru a náležitosti smlouvy 616
3.7.2 Informační povinnost poskytovatele úvěru.....617
3.7.3 Možnosti zániku smlouvy 617
3.7.4 Předčasné splacení 618
3.7.5 Odstoupení od smlouvy 618
3.7.6 Omezení sankcí při nesplácení.....619
3.8 Ochrana spotřebitele v rámci úpravy spotřebitelských smluv (§ 5128 a násl. ObčZ).....619
4. Ochrana spotřebitele před nekalosoutěžním jednáním 620

Kapitola VIII. Základy práva duševního vlastnictví 623
1. Pojem práva duševního vlastnictví 623
2. Průmyslová práva 624
2.1 Vynálezy (§ 5 a násl. PatZ) 625
2.1.1 Řízení o udělení patentu (§ 24 a násl. PatZ) 626
2.1.2 Ochrana a využívání vynálezu (§ 21 PatZ) 627
2.2 Užitné vzory 627
2.2.1 Účinky užitného vzoru (§ 12,13 UžVz) 628
2.3 Průmyslové vzory, právní ochrana designu 628
2.4 Ochranné známky 629
2.4.1 Přihláška ochranné známky (§ 19, 20 OchrZn) 630
2.4.2 Práva z ochranné známky (§ 15 a násl. OchrZn) 631
2.4.3 Licenční smlouva 631
2.5 Další práva průmyslového vlastnictví 631
2.5.1 Topografie polovodičových výrobků 632
2.5.2 Biotechnologické vynálezy 632
2.5.3 Označení původu a zeměpisná označení 633
2.6 Nové odrůdy rostlin 634
3. Autorské právo 634
3.1 Prameny autorského práva 635
3.2 Obsah autorského práva (§ 9 a násl. AutZ) 635
3.2.1 Osobnostní práva autorská 636
3.2.2 Majetková práva autorská 636
3.3 Převod a přechod autorských práv 636
3.4 Omezení autorského práva (§ 29 a násl. AutZ) 637
3.5 Ochrana autorského práva (§ 40 a násl. AutZ) 638
3.6 Práva související s právem autorským (§ 67 a násl. AutZ) 639
4. Duševní, průmyslové a obchodní vlastnictví v EU 639
4.1 Harmonizace prostřednictvím legislativy 640
4.1.1 Ochranné známky a průmyslové vzory 640
4.1.2 Autorské právo a práva s ním související 640
A. Autorská práva 641
B. Doba ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících 642
C. Počítačové programy a databáze 642
D. Sdružení pro kolektivní správu 642
4.1.3 Patenty 643
4.1.4 Práva na ochranu duševního vlastnictví pro odrůdy rostlin 643
4.1.5 Zeměpisná označení 643
4.1.6 Potírání padělání 644

Kapitola IX. Právo obchodních korporací 645
1. Obecně o obchodních korporacích 645
1.1 Závod (§ 502 ObčZ) 646
1.2 Vznik a zánik obchodní korporace (§ 8 a násl. ZOK) 647
1.3 Práva společníka (§ 31 a násl. ZOK) 649
1.4 Zákaz konkurence 649
1.5 Zrušení právnické osoby (§ 93 a násl. ZOK) 650
1.5.1 Likvidace 651
1.6 Neplatnost založení společnosti 652
1.7 Orgány obchodní korporace (§ 44 a násl. ZOK) 653
1.8 Podnikatelská seskupení (§ 71 a násl. ZOK) 654
2. Veřejná obchodní společnost 656
2.1 Společenská smlouva o založení společnosti (§ 97 a násl. ZOK) 656
2.2 Orgány společnosti (§ 106 ZOK) 657
2.3 Práva a povinnosti společníků (§ 112 ZOK) 657
2.4 Zrušení a zánik společnosti (§ 113 ZOK) 658
3. Komanditní společnost 658
3.1 Komplementář (§ 125 ZOK) 659
3.2 Komanditista (§ 120 a násl. ZOK) 659
3.3 Vztahy mezi společníky (§ 126 ZOK) 660
3.4 Komanditní suma (§ 129 a násl. ZOK) 661
4. Společnost s ručením omezeným 661
4.1 Vklad, obchodní podíl a kmenový list společníka (§ 135 a násl. ZOK) 662
4.2 Společenská smlouva společnosti (§ 146 a násl. ZOK) 663
4.3 Práva a povinnosti společníka (§ 150 a násl. ZOK) 664
4.3.1 Zánik účasti společníka 665
4.4 Orgány společnosti (§ 167 a násl. ZOK) 667
4.4.1 Valná hromada společnosti 667
4.4.2 Statutární orgán – jednatel 668
4.4.3 Dozorčí rada 669
4.5 Změna výše základního kapitálu (§ 216 a násl. ZOK) 670
5. Akciová společnost 670
5.1 Založení a vznik společnosti (§ 243 a násl. ZOK) 671
5.2 Akcie, druhy (§ 235 a násl. ZOK) 672
5.3 Akcionáři, práva a povinnosti (§ 344 a násl. ZOK) 673
5.4 Orgány společnosti a jejich struktura (§ 396 a násl. ZOK) 673
5.4.1 Valná hromada 674
6. Družstvo 675
6.1 Založení a vznik družstva (§ 555 a násl. ZOK) 675
6.2 Členství a členský podíl (§ 563 a násl. ZOK) 676
6.3 Orgány družstva (§ 629 ZOK) 677

6.3.1 Členská schůze 677
6.3.2 Představenstvo 677
6.3.3 Kontrolní komise 678
7. Obchodní korporace podle práva EU 678
7.1 Evropská (akciová) společnost 678
7.1.1 Orgány společnosti 679
7.2 Evropské družstvo 680
7.2.1 Vznik a zánik družstva, členství a podíly 680
7.2.2 Orgány družstva 681
7.2.3 Účast zaměstnanců 682
7.3 Evropské zájmové hospodářské sdružení 682
7.3.1 Založení sdružení 683
7.3.2 Práva členů, ručení 684
7.3.3 Orgány sdružení 684

Kapitola X. Základy mezinárodního práva soukromého 687
1. Pojem mezinárodního práva soukromého a princip teritoriality 687
2. Pojem „soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem“ 688
3. Způsob úpravy soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem 689
3.1 Kolizní metoda, kolizní normy (§ 20 násl. ZMPS) 690
3.2 Kolizní normy a výhrada veřejného pořádku (§ 4 ZMPS) 691
3.3 Přímá metoda, přímé normy 692
3.4 Vztahy v rámci mezinárodního práva procesního (§ 6 a násl. ZMPS) 693
3.5 Mezinárodní právo procesní a uznávání (výkon) cizích rozhodnutí (§ 14 a násl. ZMPS) 694
3.6 Soukromé cizinecké právo (§ 26–28 ZMPS) 695
4. Prameny mezinárodního práva soukromého 696
4.1 Vnitrostátní prameny 696
4.2 Mezinárodní smlouvy 697
4.3 Prameny evropského unijního původu 698
5. Právní pomoc ve styku s cizinou (§102 a násl. ZMPS) 699
6. Mezinárodní obchodní právo a právo obchodníků (*lex mercatoria*) 700
6.1 Mezinárodní obchodní zvyklosti 702
6.2 Mezinárodní vykládací pravidla 702

Kapitola XI. Mimosoudní rozhodování obchodních sporů 705
1. Rozhodčí řízení v České republice 705
1.1 Rozhodčí řízení (§ 14 a násl. RozŘ) 705
1.2 Průběh rozhodčího řízení 709
1.2.1 Zahájení rozhodčího řízení 709
1.2.2 Obsah žaloby 709

1.2.3 Projednání sporu 709
1.3 Formy rozhodnutí (§ 23 a násl. RozŘ) 710
1.3.1 Rozhodčí nález 710
1.3.2 Usnesení o zastavení řízení 711
1.4 Zrušení rozhodčího nálezu soudem (§ 31 a násl. RozŘ) 712
1.5 Rozhodčí soudnictví 712
2. Mezinárodní rozhodování obchodních sporů 713
2.1 Mezinárodní rozhodčí řízení 713
2.2 Klíčové rozhodčí instituce 715
2.2.1 Rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory (ICC) 715
2.2.2 American Arbitration Association (AAA) a jeho mezinárodní divize International Centre for Dispute Resolution (ICDR) 715
2.2.3 Londýnský mezinárodní rozhodčí soud (LCIA) 716
2.2.4 Další stálé rozhodčí instituce 716
2.2.5 Námořní arbitráž 717
2.2.6 Rozhodčí řízení *ad hoc* a určení autority při *ad hoc* rozhodčím řízení 717
2.3 Procedura předcházející rozhodčímu řízení 718
2.4 Uznání cizích rozhodčích nálezů 718
3. Jiné způsoby řešení sporů 718
3.1 Smírčí řízení 718
3.2 Mezinárodní centrum pro expertní znalosti 719
3.3 Systém rozhodování sporů v oblasti dokumentárních akreditivů 719

Věcný rejstřík 721